

Gelderland-Zuid

Productenboek Gezondheid en Milieu

Productenboek Gezondheid en Milieu

auteur	Team Gezondheid en Milieu	ons kenmerk	-
uitgave	GGD Gelderland-Zuid	versie	1.0
datum	3 oktober 2024	status	Vastgesteld door het algemeen bestuur
afdeling	AGZ	bestandsnaam	Productenboek Gezondheid en Milieu

GGD Gelderland-Zuid

Postbus 1120
6501 BC Nijmegen
www.ggd gelderlandzuid.nl
info@gdgelderlandzuid.nl

Bezoekadres regio Nijmegen

Groenewoudseweg 275
6524 TV Nijmegen
T 088 - 144 71 44
F 024 - 322 69 80

Bezoekadres regio Rivierenland

Kersenboogerd 2
4003 BW Tiel
T 088 - 144 73 00
F 088 - 144 73 99

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Werkveld Gezondheid en Milieu	5
3	De wettelijke basis	9
4	Diensten en producten	10
5	Bijlagen	14

1 Inleiding

Voor u ligt het Productenboek Gezondheid en Milieu van GGD Gelderland-Zuid. Dit document is tot stand gekomen in samenwerking met beleidsmedewerkers van diverse gemeenten.

Het team Gezondheid en Milieu houdt zich bezig met de invloed van de (woon)omgeving op onze gezondheid. Onze missie is het beschermen en bevorderen van een gezonde woonomgeving voor de inwoners van Gelderland-Zuid. Hiervoor geven wij adviezen over hoe risico's van milieufactoren kunnen worden beperkt en omgevingsfactoren kunnen worden aangeboden die bijdragen aan de gezondheid van de inwoners van Gelderland-Zuid.

De teamleden werken samen met collega's van de GGD, gemeenten, omgevingsdiensten, de veiligheidsregio, de provincie en woningbouwcorporaties. Het team Gezondheid en Milieu maakt onderdeel uit van de afdeling Algemene Gezondheidszorg (AGZ).

Bij het team Gezondheid en Milieu werken de volgende professionals:

- Arts Maatschappij en Gezondheid, profiel Medische Milieukunde
- 2 Milieugezondheidkundigen
- Verpleegkundige Maatschappij en Gezondheid
- Adviseur Gezonde Leefomgeving

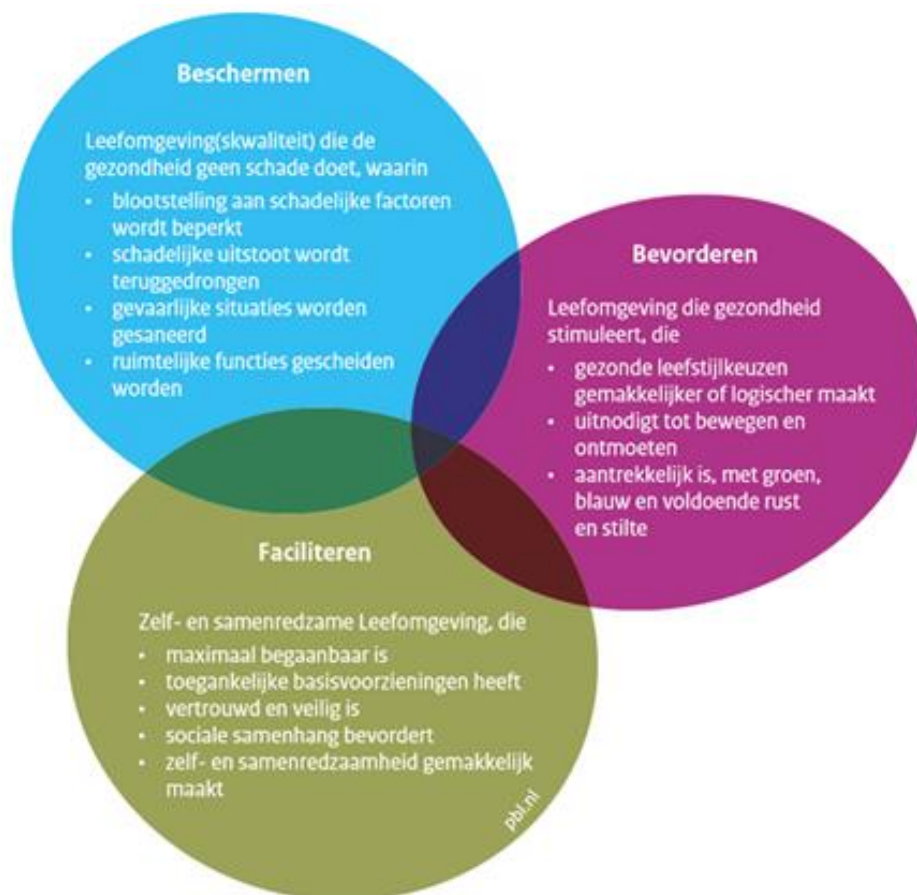
De bedoeling van het productenboek is om voor wethouders, ambtenaren, raadsleden en andere geïnteresseerden inzichtelijk te maken wat de diensten en producten van het team Gezondheid en Milieu zijn en wat het verschil is tussen uniforme- en facultatieve taken. Met dit productenboek zijn we beter in staat om, in onderlinge afstemming met gemeenten, keuzes te maken waarbij de wettelijke taak leidend is. Dit productenboek is een dynamisch document omdat de wereld om ons heen voortdurend verandert. Vanuit dit productenboek gaan de gemeenten en GGD steeds met elkaar in gesprek om samen te kijken wat goed werkt en wat beter kan.

2 Werkveld Gezondheid en Milieu

2.1 Wat is een gezonde leefomgeving?

Een gezonde leefomgeving is een leefomgeving die als prettig wordt ervaren, die uitnodigt tot gezond gedrag, met zo min mogelijk blootstelling aan negatieve milieufactoren. Belangrijke elementen voor een gezonde leefomgeving zijn uitnodigen tot bewegen (wandelen, fietsen, spelen), elkaar ontmoeten, ontspannen, een goede milieukwaliteit (onder andere schone lucht en weinig geluid), klimaatbestendigheid (zoals meer groen voor tegengaan hitte- en wateroverlast) en een goede toegang tot voorzieningen.

Gezondheid van mensen wordt door veel factoren beïnvloed, zowel in positieve als in negatieve zin. De leefomgeving speelt bij veel van deze factoren een rol. Er is dus een relatie tussen omgeving, leefgewoonten en gezondheid. Wat een leefomgeving gezond maakt, is niet altijd vastomlijnd. Volgens het Planbureau voor de leefomgeving zijn de drie perspectieven op een gezonde leefomgeving beschermen, bevorderen en faciliteren¹.

Bron: PBL

¹ PBL (2016), Balans van de Leefomgeving 2016. Richting geven – Ruimte maken, Den Haag: Planbureau voor de Leefomgeving.

2.2 Veranderd werkveld

Het werkveld van gezondheidsbescherming en bevordering in relatie tot de fysieke leefomgeving is voor de GGD'en in de laatste jaren enorm veranderd. Door de komst van de Omgevingswet, waarbij er meer aandacht is voor een gezonde en veilige leefomgeving, is er behoefte ontstaan aan een bredere benadering van de inrichting van de buitenruimte. Voor het team Gezondheid en Milieu betekent dit dat er naast de van oudsher milieugezondheidskundige werkzaamheden, waarbij de focus ligt op milieuthema's zoals luchtkwaliteit, bodemkwaliteit, geluidshinder en geurhinder, ook steeds meer kennis en adviezen gevraagd worden over gezondheidsbevordering (beweegvriendelijkheid, sociale veiligheid, voorzieningen). Naast deze inhoudelijke verbreding, is de complexiteit van de werkzaamheden ook toegenomen. Door de grote maatschappelijke opgaven vanuit klimaatadaptatie, de energietransitie en de woningbouwopgave worden er meer adviezen gevraagd over de relatie met gezondheid vanuit deze beleidsdomeinen, en ook op verschillende beleidsniveaus. De diverse opgaven staan niet los van elkaar, overal liggen er dwarsverbanden en koppelkansen. Om gemeenten adequaat te kunnen adviseren en ondersteunen zijn GGD'en genoodzaakt om hun inhoudelijke expertise uit te breiden, nieuwe kennis plus instrumenten te ontwikkelen en samenwerkingsafspraken te maken met andere stakeholders. Onze dienstverlening richt zich bij deze nieuwe ontwikkelingen niet alleen op medisch milieukundige (technische) advisering, maar ook op netwerkontwikkeling, het stimuleren van verbindingen tussen het sociaal- en fysiek domein en project- en procesbegeleiding.

2.3 Hoe werken wij aan een gezonde leefomgeving?

2.3.1 Gezondheidsbescherming

Medische milieukunde (MMK) houdt zich bezig met de invloed van milieufactoren c.q. de leefomgeving op de gezondheid van mensen. Belangrijke milieufactoren die invloed hebben op de gezondheid zijn luchtverontreiniging, geluidhinder en een ongezond binnenmilieu in huis. Daarnaast richten wij ons ook op de invloed van klimaatverandering op de volksgezondheid, met name gezondheidseffecten van hitte.

Voor onze advisering maken we onder andere gebruik van de [GGD-richtlijnen Medische Milieukunde](#) en de [kernwaarden voor een gezonde leefomgeving](#), en dragen we bij aan de ontwikkeling hiervan.

2.3.2 Gezondheidsbevordering

Naast aandacht voor de bescherming van de gezondheid tegen schadelijke invloeden houden we ons ook bezig met hoe de leefomgeving kan helpen de gezondheid te bevorderen. Denk bijvoorbeeld aan de aanwezigheid van groen in de woonomgeving, goede fiets- en wandelroutes waardoor mensen meer gaan bewegen, en een sociale leefomgeving die ontmoeting en sociale cohesie stimuleert. De GGD biedt bij deze thema's concrete advisering vanuit nieuw ontwikkelde inzichten, richtlijnen, ontwerpprincipes en handvatten. Hierbij ligt de focus op de fysieke leefomgeving, en werken we samen met de gezondheidsmakelaars van afdeling Gezond Leven die zich bezighouden met gezondheidsbevordering door voorlichting en gedragsinterventies vanuit het sociaal domein. Op deze manier waarborgen we een integrale aanpak.

2.4 Onderscheid GGD van andere ondersteunende diensten

Als gezondheidsdienst is het onze missie om de gezondheid van de inwoners in regio Gelderland-Zuid te beschermen en te bevorderen, met speciale aandacht voor kwetsbare doelgroepen. Wij zijn de belangenbehartiger van de volksgezondheid bij ruimtelijke ontwikkelingen. Deze focus op gezondheid is het verschil met andere ondersteunende diensten voor gemeenten, zoals de veiligheidsregio en de omgevingsdienst.

Om gemeenten goede en integrale ondersteuning te bieden heeft de GGD werkafspraken gemaakt met andere ketenpartners in regio Gelderland-Zuid: De omgevingsdiensten (ODR en ODRN), de veiligheidsregio/brandweer, Waterschap Rivierenland, Rijkswaterstaat Oost-Nederland en provincie Gelderland over het behandelen van wijzigingen van ruimtelijke plannen, vergunningaanvragen en andere initiatieven ([bijlage I](#)). Per milieu, gezondheid- en veiligheidsthema staat beschreven welke rol en deskundigheid elke ketenpartner levert. Ook zijn op ambtelijk niveau afspraken gemaakt bij welke situaties het nodig is om de GGD in te schakelen voor advisering (zie [bijlage II](#) voor de volledige matrix met samenwerkingsafspraken).

Gezondheidsbevordering in de fysieke leefomgeving

Naast bovenstaande onderwerpen heeft de GGD kennis en expertise in huis over gezondheidsbevordering in de fysieke leefomgeving. Het gaat hierbij over de verbinding tussen ruimtelijke ontwikkeling, infrastructuur, specifieke voorzieningen en fysieke maatregelen met interventies gericht op gedragsverandering en een gezonde leefstijl. Het meest duidelijke voorbeeld hiervan is het creëren van een beweegvriendelijke leefomgeving.

2.5 Wat doen de verschillende professionals binnen team Gezondheid en Milieu?

Arts M&G Medische Milieukunde en Milieugezondheidskundige

De arts en milieugezondheidskundigen maken gezondheidskundige risicobeoordelingen. Wat is het gezondheidsrisico van blootstelling aan een gevaarlijke stof of een andere milieufactoor? En hoe kan hierover worden geïnformeerd en gecommuniceerd? Het werkveld van de medische milieukunde is divers: verontreinigingen in de bodem, het water, de binnenlucht, de buitenlucht, geurhinder, geluidhinder, straling, gevaarlijke stoffen, et cetera.

Verpleegkundige Maatschappij en Gezondheid

Een verpleegkundige maatschappij en gezondheid richt zich op preventie door advisering aan mensen, organisaties, en ketenpartners op het gebied van veiligheid, gezondheid en welzijn. Bij team Gezondheid en Milieu richt deze professional zich vooral op het beantwoorden van vragen en behandelen van meldingen van inwoners over het binnenmilieu. Ook meldingen over overlast van bromtonen of de eikenprocessierups worden door de verpleegkundig opgepakt. Daarnaast geeft de verpleegkundige publieksvoorlichting over uiteenlopende thema's die aansluit bij de burger.

Adviseur Gezonde Leefomgeving

De adviseur gezonde leefomgeving is een generalist en richt zich vooral op beleidsadvisering aan gemeenten op verschillende niveaus over gezondheid in de fysieke leefomgeving. Bijvoorbeeld bij de ontwikkeling van een omgevingsvisie, omgevingsplan of gebiedsvisie. Daarnaast kijkt de adviseur of er koppelingen gelegd kunnen worden tussen verschillende beleidsterreinen, zowel binnen het ruimtelijke als sociale domein. Denk hierbij aan verkeersveiligheid, (duurzame) mobiliteit en beweegstimulering, of klimaatadaptatie en sociale veiligheid. Daarbij kan de adviseur gezonde leefomgeving ook als procesbegeleider worden ingezet. Binnen ons team is de adviseur ook de inhoudelijk expert op het gebied van gezondheidsbevordering in de fysieke leefomgeving.

3 De wettelijke basis

De wettelijke basis voor de advisering door het team Gezondheid en Milieu staat in de Wet en het besluit publieke gezondheid en in de Omgevingswet. De uitvoering van de taken zijn als een gemeenschappelijke regeling door de 14 gemeenten toegekend aan GGD Gelderland-Zuid.

Wet en besluit publieke gezondheid

De Wet publieke gezondheid schrijft voor dat het college van burgemeester en wethouders zorgdraagt voor het bewaken van gezondheidsaspecten in bestuurlijke beslissingen (artikel 2.2.c) en het bevorderen van de medisch-milieukundige zorg (artikel 2.2.e).

In artikel 2 van het Besluit publieke gezondheid staat welke aspecten de medisch-milieukundige zorg dient te omvatten:

- het signaleren van ongewenste situaties;
- het adviseren van de bevolking over risico's, inclusief gezondheidskundig advies over gevaarlijke stoffen, in het bijzonder bij rampen of dreiging van rampen;
- het beantwoorden van vragen vanuit de bevolking en het geven van voorlichting;
- het verrichten van onderzoek.

Omgevingswet en Besluit kwaliteit leefomgeving

Eén van de maatschappelijke doelen van de Omgevingswet, die op 1 januari 2024 in werking is getreden, is een gezonde fysieke leefomgeving. Dit is een omgeving die bewoners als prettig ervaren, die uitnodigt tot gezond gedrag en bescherming biedt tegen negatieve omgevingsinvloeden (artikel 1.3 van de Omgevingswet).

In de Omgevingswet staat dat het bevoegd gezag bij de evenwichtige toedeling van functies in het omgevingsplan rekening dient te houden met het belang van het beschermen van de gezondheid (artikel 2.1 lid 4). Met andere woorden, de gemeente heeft de verantwoordelijkheid om met de inrichting van de buitenruimte de gezondheid van bewoners te beschermen.

Ook kan het bevoegd gezag een omgevingsvergunning weigeren als het verlenen van de vergunning zou leiden tot ernstige nadelige of mogelijk ernstige nadelige gevolgen voor de gezondheid (artikel 5.32).

In het Besluit kwaliteit leefomgeving is geregeld dat het bevoegd gezag ter bescherming van de gezondheid voorschriften van een omgevingsvergunning kan wijzigen of een omgevingsvergunning kan intrekken (artikel 8.101 en 8.102).

<https://iplo.nl/thema/gezonde-fysieke/regels-gezonde/>

In [bijlage III](#) zijn de teksten van de betreffende wetsartikelen opgenomen.

4 Diensten en producten

In dit hoofdstuk staan de taken van het team Gezondheid en Milieu. In paragraaf 4.2 de uniforme taken (basistaken) die we uitvoeren vanuit de Wet Publieke gezondheid (Wpg) en in 4.3 de facultatieve taken vanuit de Omgevingswet. Het onderscheid is niet altijd heel strikt. Sommige taken vallen zowel onder de Wpg als onder de Omgevingswet.

4.1 Uniforme taken (basistaken)

Vanuit de inwonersbijdrage van gemeenten voor medisch milieukundige zorg worden de volgende taken uitgevoerd:

- Beantwoorden van vragen van inwoners
- Beantwoorden vragen van (overheid)instellingen. Anders dan beleidsadvies
- Risicobeoordeling schadelijke milieufactoren, inclusief gevaarlijke stoffen
- Nazorg bij incidenten met gevaarlijke stoffen
- Signaleren van ongewenste ontwikkelingen
- Beleidsadvies fysiek domein
- Onderzoek en kennisontwikkeling
- (Publieks)voorlichting en kennisdeling

Beantwoorden van vragen van inwoners

Het team Gezondheid en Milieu is tijdens kantooruren bereikbaar voor iedereen die een vraag heeft over een milieufactor in relatie tot zijn of haar gezondheid. Bijvoorbeeld bij het ervaren van geluid- of geuroverlast, blootstelling aan chemische stoffen, zorgen over binnenmilieu in huis of op een school. En naar aanleiding van verontreinigingen in lucht, water en bodem. Daarbij bieden we zo veel mogelijk handelingsperspectieven.

Beantwoorden vragen van (overheid)instellingen. Anders dan beleidsadvies

Dit gaat over vragen van gemeenten, scholen, woningbouwverenigingen en andere instellingen, die betrekking hebben op een specifieke situatie. Bijvoorbeeld als een gemeente vragen heeft over een aangetroffen bodemverontreiniging van een moestuincomplex. Een school wil onderzoek laten uitvoeren naar het binnenmilieu in de klaslokalen. Een omgevingsdienst vraagt advies over voor uitbreiding van een veehouderijbedrijf.

Risicobeoordeling schadelijke milieufactoren, inclusief gevaarlijke stoffen

Een risicobeoordeling is een technische benadering van het inschatten van een relatie tussen gezondheid en een bepaalde milieufactor. Zoals het beoordelen bodemverontreiniging aan de hand van een model, risicobeoordeling van emissies van een fabriek.

Nazorg bij incidenten met gevaarlijke stoffen

In regionaal verband verzorgt de GGD de gezondheidskundige advisering tijdens opgeschaalde incidenten met gevaarlijke stoffen. De Gezondheidskundig adviseur gevaarlijke stoffen (GAGS) draagt de casus over aan team Gezondheid en Milieu als nazorg nodig is.

Het team is bereikbaar voor vragen over de gezondheidsrisico's van de vrijgekomen stof en ondersteunt de gemeente bij de (online) risicocommunicatie. Bij een groot incident met veel maatschappelijke onrust kan het team ook tijdens de opgeschaalde fase ingezet worden.

Signaleren van ongewenste ontwikkelingen

Als de GGD een risico of ongewenste ontwikkelingen signaleert voor de publieke gezondheid dan is het de taak van de GGD als onafhankelijk instituut om een (overheid)instantie hier op te attenderen en (ongevraagd) te adviseren. Bijvoorbeeld op basis van onderzoeksgegevens uit

de gezondheidsmonitor of wetenschappelijke onderzoeken. Of als er een regionale of landelijke trend wordt geconstateerd in het aantal meldingen over een bepaald thema.

Beleidsadvies fysiek domein

Binnen de standaardbegroting van de gemeenschappelijke regeling GGD Gelderland-Zuid is zeer beperkt ruimte voor advisering over het fysieke domein van gemeenten. Bijvoorbeeld bij de nieuwbouw van een woonwijk in de buurt van een bron met uitstoot, uitbreiding of nieuwvestiging van milieubelastende inrichtingen en gemeentelijk beleid op het gebied van lucht, geluid en geur.

Deze advisering wordt alleen uitgevoerd op aanvraag, en als het advies daadwerkelijk wordt betrokken bij de besluitvorming van het bevoegd gezag. Als richtlijn hanteren we vanuit de uniforme taken maximaal 20 uur per jaar per gemeente. Voor aanvullende advisering bij (grote) integrale beleidsontwikkelingen of projecten is een facultatieve opdracht en financiering nodig. Zie paragraaf 4.2

Professionalisering en kennisontwikkeling

GGD-richtlijnen medische milieukunde

De [GGD richtlijnen medische milieukunde](#) worden ontwikkeld en gebruikt door GGD-medewerkers in het vakgebied milieu en gezondheid. Het centrum Gezondheid en Milieu (cGM) van het RIVM is verantwoordelijk voor de coördinatie van de GGD-richtlijnen. GGD Gelderland-Zuid werkt hier actief aan mee.

Kernwaarden Gezonde Leefomgeving

De [kernwaarden voor een gezonde leefomgeving](#) is een set van waarden die idealiter in elk ruimtelijk plan of –beleid aan de orde komen. Per kernwaarde zijn principes en maatregelen uitgewerkt. GGD Gelderland-Zuid werkt actief mee aan de doorontwikkeling en verbetering van de kernwaarden.

Instrumentontwikkeling

Dit gaat over instrumenten waarmee het mogelijk is om blootstelling aan factoren te vertalen in te verwachten gezondheidseffecten, met als doel een goede risicobeoordeling.

Voorlichting en kennisdeling

Bijvoorbeeld over de thema's: luchtkwaliteit, geluid, geur, hitte adaptatie, sociale veiligheid, groen & gezondheid, beweegvriendelijke leefomgeving.

- Voorlichting en publieksinformatie via campagnes, websites (GGDLeefomgeving.nl en ggd gelderlandzuid.nl) en informatiebijeenkomsten.
- Kennisdelen met bestuurders, raadsleden en/of ambtenaren. Via informatiebijeenkomsten, workshops en symposia.

4.2 Facultatief

Gemeenten hebben de mogelijkheid om facultatieve producten af te nemen van de GGD tegen separate betaling. Bijvoorbeeld vanuit een subsidieregeling of lokale financiële middelen zoals GALA-IZA (zie kader).

Beleidsadvisering ruimtelijk beleid

Facultatieve beleidsadvisering over ruimtelijk beleid kan worden toegepast op de volgende onderdelen binnen het ruimtelijk beleid.

Omgevingsvisie

De GGD kijkt naar de omgevingsvisie vanuit gezondheidsbescherming (milieuthema's) en gezondheidsbevordering. Vanuit een beschrijving van de huidige gezondheidssituatie adviseren wij de gemeente op belangrijke aandachtspunten, en daaropvolgend op passende ambities en doelstellingen die de gemeente kan overwegen om mee te nemen in de visie.

Omgevingsplan

De GGD kijkt naar het omgevingsplan vanuit gezondheidsbescherming (milieuthema's) en gezondheidsbevordering. Wij adviseren de gemeente op de belangrijke aandachtspunten voor de gezondheidsthema's die beschreven staan in de omgevingsvisie, en passende (aanvullende) regels die de gemeente kan overwegen om mee te nemen in het omgevingsplan om te voldoen aan de zorgplicht.

Initiatieven en omgevingsvergunning

De GGD onderzoekt en beoordeelt het initiatief op mogelijke gezondheidsrisico's voor de (toekomstige) bewoners zoals geluidshinder, geurhinder, hittestress of een slechte luchtkwaliteit. Aanvullend worden, indien relevant, adviezen gegeven om gezond gedrag te bevorderen, bijvoorbeeld over maatregelen voor het creëren van een beweegvriendelijke omgeving.

Financiering facultatieve taken vanuit SPUK-GALA middelen

Gemeenten hebben vanuit de SPUK-GALA middelen de mogelijkheid om als onderdeel van gezondheidsdoel 3B (Een gezonde fysieke leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten) aanvullende opdrachten voor de GGD te financieren. De ambities richten zich op het toepassen van gezondheidskundige kennis bij besluitvorming over de fysieke leefomgeving, en meer kennis en maatregelen om (kwetsbare) inwoners zo goed mogelijk te beschermen tegen hitte, allergieën, infectieziekten en UV-straling.

Voorbeeld: kartrekker werkgroep gezonde leefomgeving Gezond Actief Culemborg

Gemeente Culemborg heeft team Gezondheid en Milieu de opdracht gegeven om als kartrekker van de werkgroep gezonde leefomgeving (onderdeel van het GALA uitvoeringsplan Gezond Actief Culemborg) te werken aan de volgende twee doelstellingen:

- Beweeg-, gezondheids- en sociale aspecten worden meegenomen in de ontwikkeling van de nieuwe wijk in de Stationsomgeving.
- Er worden meer beweegvriendelijke openbare ruimtes gecreëerd om toegankelijk te kunnen bewegen.

Beleidsadvies overig gemeentelijk beleid

Bijvoorbeeld bij de ontwikkeling van: Klimaatadaptatiestrategie, Woonvisie, Woonzorgvisie, Mobiliteitsbeleid, Gevoelige bestemmingen beleid etc.

De GGD adviseert de gemeente bij diverse beleidsontwikkelingen vanuit gezondheidsperspectief (zowel bescherming als bevordering), met aandacht voor de invloed van het betreffende beleidsdomein op het creëren en behouden van een gezonde leefomgeving voor de inwoners. Als onderdeel van het advies draagt de GGD relevante data, kennis, richtlijnen en ontwerpprincipes aan, en benoemt mogelijke koppelkansen met andere beleidsdomeinen.

Toetsing fysieke leefomgeving t.b.v. valpreventie

Wij toetsten de directe fysieke leefomgeving van een seniorencomplex op beweegvriendelijkheid en valrisico's. Dat gebeurt aan de hand van een door de GGD ontwikkeld instrument en methodiek bestaande uit een checklist, buurtwandeling en een vragenlijst met/voor bewoners. Het eindproduct is een adviesrapport met aanbevelingen voor verbeteringen van de fysieke leefomgeving t.b.v. valpreventie en beweegstimulering van ouderen.

Gezondheidsprofiel

De GGD kan voor een visie of beleidsontwikkeling gericht op een bepaald gebied een gezondheidsprofiel samenstellen. Dit profiel is een verzameling van de belangrijkste en meest opvallende gezondheidscijfers (over de leefomgeving) die voortkomen uit de gezondheidsmonitors die de GGD uitvoert. Deze cijfers geven de beleving van de leefomgeving door de inwoners weer, en indicatoren die een samenhang kunnen hebben met en beïnvloed worden door de leefomgeving. Een gezondheidsprofiel kan ook opgesteld worden aan de hand van cijfers uit onderzoeken waarbij de relatie is onderzocht tussen gezondheid en een bepaald thema.

Procesbegeleiding

Team Gezondheid en Milieu kan in opdracht van een gemeente de rol van procesbegeleider op zich nemen bij de ontwikkeling van nieuw beleid of producten gerelateerd aan gezonde leefomgeving. Hierbij faciliteren wij de koppeling tussen fysiek en sociaal domein, en zorgen voor een structurele borging van het betreffende beleid of product.

Voorbeeld: (Door)ontwikkeling en implementatie van integrale aanpak hitte

De GGD begeleidt het proces bij de (door)ontwikkeling en implementatie van een integrale aanpak hitte. Mogelijke onderdelen hiervan zijn een Lokaal Hitteplan, een actieplan extreme hitte of een plan gericht op het hittebestendig maken van locaties met kwetsbare groepen (scholen, kinderopvang, zorginstellingen). De processtappen die we begeleiden gaan van de inhoud van de plannen, tot de organisatie van de samenwerking met lokale partners. Op de lange termijn adviseren wij ook over aanpassing van het beleid, plan en uitvoering n.a.v. nieuwe inzichten, kennis en richtlijnen.

Onderzoeksprojecten

Onderzoek en kennisontwikkeling is nodig voor goede, professionele advisering en effectieve ondersteuning van opdrachtgevers/klanten. Dit vindt op regionaal en landelijk niveau plaats. Onderzoeksprojecten waarin wij participeren worden uitgevoerd vanuit de Academische Werkplaats Gezonde Leefomgeving, ZonMw programma's of andere subsidieprogramma's.

5 Bijlagen

Bijlage I Samenwerkingsafspraken ketenpartners regio Gelderland-Zuid

Bijlage II Matrix samenwerkingsafspraken

Bijlage III Artikelen WPG, BPG en Omgevingswet

I Samenwerkingsafspraken ketenpartners regio Gelderland-Zuid (samenvatting)

In welke gevallen de GGD betrekken?

Om te voorkomen dat ieder(e) vooroverleg of aanvraag dat afwijkt van het onderliggende omgevingsplan voor advies - vanuit gezondheidskundig oogpunt - aan de GGD wordt voorgelegd, heeft de GGD een lijst met situaties gemaakt waarin het vanwege de aard en/of omvang van het initiatief of de aard van de omgeving nodig is dat de GGD om advies wordt gevraagd:

1. De ontwikkeling van nieuwbouwwijken (meer dan 50 woningen)².

2. Ontwikkelingen nabij verkeerswegen:

Afstanden tot snelwegen	Gevoelige bestemmingen ³ : tenminste 150 meter.
Afstand tot (hoofd)ontsluitingswegen met vrachtverkeer	Gevoelige bestemmingen: tenminste 50 meter.
Afstand tot wegen met meer 10.000 voertuigen per etmaal, drukke parkeerterreinen, tankstations en dergelijke:	Gevoelige bestemmingen: tenminste 25 meter.

3. Ontwikkelingen nabij scheepvaart (vaarroutes, sluizen en havens).

4. Ontwikkelingen van en nabij veehouderijen:

Geen gevoelige bestemmingen, zijnde scholen, kinderdagverblijven, bejaardenverzorgings- en verpleeghuizen, woningen	binnen 250 meter van een veehouderij
	binnen 2 km van geitenhouderij (> 50 geiten)
	in een gebied met meer dan 15 bedrijven binnen een straal van één kilometer

² Toelichting: Indien meerdere woningen tegelijkertijd worden gerealiseerd, biedt dit eerder kansen om gezondheidsbevorderende elementen in te voegen in de omgeving.

³ Gevoelige bestemmingen = Gevoelige bestemmingen zoals gedefinieerd in de Notitie amvb gevoelige bestemmingen luchtkwaliteitseisen (Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, 2009): Scholen (voor onderwijs aan minderjarigen), kinderopvang, bejaarden-, verzorgings- en verpleegtehuizen. De GGD beschouwt woningen ook als een gevoelige functie omdat kinderen, ouderen en mensen met een zwakke gezondheid veel tijd/ de meeste tijd in een woning verblijven.

5. Ontwikkelingen nabij (ondergrondse) hoogspanningslijnen, transformator- en verdeelstations:
 - bebouwing buiten de zonegrens van 0,4 μ T (microTesla).
6. Ontwikkelingen binnen spuitzones open gewasteelt:
 - vanwege de onzekerheden over de blootstelling, vanuit voorzorg en vanwege de maatschappelijke onrust adviseert de GGD om vooralsnog niet af te wijken van de afstand van 50 meter.
7. Nieuwbouw en planontwikkeling van geluidgevoelige functie op geluidbelaste locaties (>50dB (L_{den})). In het Besluit kwaliteit leefomgeving zijn in artikel 3.35 de maximale grenswaarden vastgesteld.
8. Projecten waarvoor een milieueffectrapport moet worden opgesteld.
9. Bij de realisatie van windturbines, biomassacentrales en mestvergisters.
10. (Mogelijke of te verwachten) ongerustheid bij omwonenden, scholen etc. over gezondheid in relatie tot de initiatieven / aanvragen.

II Matrix samenwerkingsafspraken

Thema	ODR / ODRN	VRGZ (Instrument Ruimtelijke Veiligheid (IRV)) Veilig Bouwen Omgevingsveiligheid	GGD	Waterschap Rivierenland	Provincie Gelderland	Rijkswaterstaat
Omgevingsveiligheid	<p>Toetsing aan Omgevingswet, advisering bij omgevingsplan, omgevingsvergunningen en programma bij toestaan kwetsbare objecten en risicoactiviteiten (milieubelastende activiteiten (mba's)).</p>	<p>Advisering bij milieubelastende activiteiten (mba's), transport van gevaarlijke stoffen en ontwikkelingen in een omgeving op het gebied van:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zelfredzaamheid van populatie (in maatwerkzone) (IRV / omgevingsveiligheid); - bestrijdbaarheid van calamiteiten (IRV / omgevingsveiligheid); - bron- en omgevingsmaatregelen (IRV / omgevingsveiligheid); - risicocommunicatie; - inbreng: technologische expertise en praktische ervaringen; - maatschappelijke impact bij brand (bijvoorbeeld NEN 6079); - aanwijs- en beoordelingstrajecten bedrijfsbrandweren; - toezichts- en adviestaken Seveso (bijvoorbeeld beoordeling veiligheidsrapporten); - beoordeling uitgangspuntendocumenten VBB-systemen (vijfjaarlijkse actualisatie + met/zonder wettelijke grondslag); - rampenbestrijdingsplannen; - advisering (buiten) opslagen met niet-milieu brandgevaarlijke stoffen (bijvoorbeeld palletopslag, kunstgrasmatten, afvalhout); - advisering milieubelastende activiteiten (mba's): bij bepaalde mba's kunnen de hoeveelheden gevaarlijke stoffen dusdanig groot zijn, dat er effecten naar de omgeving en haar inwoners kunnen zijn; - incidentonderzoek bij ongewone voorvallen (Seveso / aangewezen bedrijfsbrandweer). 	<ul style="list-style-type: none"> - Advisering over het voorkomen van gezondheidsrisico's bij incidenten met gevaarlijke stoffen. - Advisering bij incidenten over de gezondheidsrisico's van gevaarlijke stoffen. - Risicocommunicatie bij voorbereiding, tijdens en na een incident met gevaarlijke stoffen. 	<p>Hooqwaterveiligheid: advisering waterstanden en prognoses en staat waterkering.</p>		<p>Rijkswegen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verkeersveiligheid - Bescherming waterstaatswerk - Buikbaarheid - Bereikbaarheid - Externe veiligheid (transport) - Toekomstige ontwikkelingen <p>Rijkswaarsegen / Rijkswateren</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hooqwaterveiligheid - Water en waterbodempkwaliteit - Overige gebruiksfuncties - Verkeersveiligheid - Bruikbaarheid - Bereikbaarheid - Externe veiligheid (transport) - Toekomstige ontwikkelingen

Milieuzonering	<ul style="list-style-type: none"> Advisering over begrenzing van potentiële hinder door bedrijvigheid versus hindergevoelige objecten bij het opstellen van omgevingsplan en omgevingsvergunningen. Doel is een gezond woon- en leefklimaat met, zoveel als mogelijk, behoud van bestaande rechten van bedrijven. 	<ul style="list-style-type: none"> Advisering over afstand van gevoelige functies tot bij brandgevaar opleverende stoffen (bijvoorbeeld buitenopslag brandgevaarlijke stoffen en bij het toelaten van mba's). 	<ul style="list-style-type: none"> Gezondheidskundige beoordeling, onderzoek en advies: <ul style="list-style-type: none"> - hinder door stof, geluid en geur; - toxiciteitscontour (NOx, PM10, VOS, etc.). - Risicocommunicatie. 			
Spuitzones	<ul style="list-style-type: none"> - Beoordelen locatie specifieke onderzoeken. - Advisering bij omgevingsplan over spuitzonering. 		<ul style="list-style-type: none"> Gezondheidskundige beoordeling en advies. 	<ul style="list-style-type: none"> Toezicht en handhaving afstand tot watergangen. 		
Geluid	<ul style="list-style-type: none"> - Advies over geluidnormering in het omgevingsplan. - Toetsing aan geluidnormen in het omgevingsplan voor geluid door activiteiten. - Toetsing aan geluidproductieplafonds (GGP) voor weg- en spoorverkeer en industrieterreinen met GGP. - Advisering over geluidaandachtsgebieden in het omgevingsplan. 		<ul style="list-style-type: none"> Gezondheidskundige beoordeling, onderzoek en advies: <ul style="list-style-type: none"> - geluid weg-, rail- en vliegverkeer; - windturbines; - industrielaawaai; - laagfrequent geluid. - Risicocommunicatie. 	<ul style="list-style-type: none"> Bij RWZI / (riool)gemalen: geluidhindercircels hebben invloed op onze capaciteit en beperking van rwz / bedrijfsvoering (toekomstige uitbreiding / ruimtereservering). 		
Bodem en ondergrond	<ul style="list-style-type: none"> - Bodemtoets bij bouwen: toets aan normen in omgevingsplan. - Behandelen meldingen toepassen grond, graven en saneren op grond van het Bal. - Advisering bij opnemen voorschriften en saneringsnormen in het omgevingsplan. - Bodemkwaliteitskaart en Nota bodembeheer. - Asbest in de bodem. - Explosieven (ODR). - Archeologie(ODR). - Beoordeling interferentie bij bodemenergiesystemen. 		<ul style="list-style-type: none"> Gezondheidskundige beoordeling en advies bij blootstelling aan verontreiniging (incl. asbest): <ul style="list-style-type: none"> - interpretatie en uitvoeren van berekening; - advisering gebruiksfunctie; - advies teelt eetbare gewassen op verontreinigde bodem/grondwater. - Risicocommunicatie omwonenden, inclusief handelingsperspectieven. 	<ul style="list-style-type: none"> - Advisering bij mogelijke verontreiniging oppervlaktewater. - Lozing bij bodemsanering. 	<ul style="list-style-type: none"> Ontgronding van > 100.000 m³/jaar: Gemeente betreft de provincie / afdeling VVHH. Ontgronding van < 100.000 m³/jaar: <ul style="list-style-type: none"> - Gemeente wijst initiatiefnemer op vergunningsplicht of meldingsplicht. - Gemeente betreft de provincie / afdeling VVHH als er onduidelijkheid is over de vergunningsplicht / meldingsplicht. 	<ul style="list-style-type: none"> Lands Rijkswateren - (Water)bodemkwaliteit
Grondwater	<ul style="list-style-type: none"> - Bronaankpak sanering is verplicht bij bedreiging kwaliteit grondwater (provinciale omgevingsverordening). - Bodem beschermende maatregelen in grondwaterbeschermingsgebieden. 		<ul style="list-style-type: none"> Gezondheidskundige beoordeling. - Risicocommunicatie omwonenden, inclusief handelingsperspectieven. 	<ul style="list-style-type: none"> - Advisering bij mogelijke verontreiniging oppervlaktewater. - Lozing bij bodemsanering. 	<ul style="list-style-type: none"> - Kwaliteit grondwater Kaderrichtlijn water. - Provinciale verordening regels over grondwatersaneringen melding bodemverontreiniging. - Grondwaterbeschermingsgebieden. 	<ul style="list-style-type: none"> Rijkswateren - Waterkwaliteit

<p>Natuur/ Groen</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Advies bij vergunningverlening: beoordelen soortenbescherming en gebiedsbescherming (onder andere: stikstofberekeningen) (ODR). - Ondersteunen gemeenten bij: <ul style="list-style-type: none"> - soortenmanagement plan; - biodiversiteitsplan; - regels in omgevingsplan over kappen houtopstanden; - natuur-inclusief bouwen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Natuurbrand: zelfredzaamheid, bluswater & bereikbaarheid, compartimentering en risicocommunicatie. - Advisering op het gebied van: <ul style="list-style-type: none"> - natuurbrandrisico en -bestrijding; - natuurbrandpreventie (compartimentering, type vegetatie, voorlichting e.d.); - zelfredzaamheid van populatie; - bereikbaarheid en bluswater in een zone van natuurbrandrisico (IRV / omgevingsveiligheid); - brandveilige en brandvertragende bouwmaterialen in natuurbrandzone (Veilig Bouwen); - uitval vitale voorzieningen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Advies ontsluiting recreatieroutes. - Screenen op toegankelijkheid en aanwezigheid van groen. - Advies soort beplanting (teken, eikenprocessierups, hooikoorts). - Advies kwaliteit natuurlijk zwemwater. - Advisering inrichting natuur/groen t.b.v. gezondheidsbevordering (beweegstimulering, ontmoeten) 	<ul style="list-style-type: none"> - Exotenbestrijding. - Kaderrichtlijn Water (KRW). 	<p>Vergunningverlening soortenbescherming en gebiedsbescherming (stikstof).</p>	
<p>Geur</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Advisering bij opnemen geurnormen in het omgevingsplan. - Toetsing aan geurnormen in het omgevingsplan bij vergunningverlening en bij het toedelen van functies aan locaties. - Beoordeling geurklachten. 		<ul style="list-style-type: none"> - Gezondheidskundige beoordeling, onderzoek en advies geurhinder (agrarische bedrijven, mestverwerking en industrie). - Advisering en informeren over geurhinder door hout stook. 	<p>Bij RWZI / (riool)gemalen / opslagers: geurhindercircels hebben invloed op onze capaciteit en beperking van rwz / bedrijfsvoering (toekomstige uitbreiding / ruimtereservering)</p>		
<p>Luchtkwaliteit</p>	<p>Toetsing aan omgevingswaarden Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) en emissienormen gekoppeld aan omgevingsvergunningen.</p>		<ul style="list-style-type: none"> - Gezondheidskundige beoordeling, onderzoek en advies luchtverontreiniging ((fijn) stof, roet, NOx, etc.). - Blootstelling: onderzoek en berekening. - Duiding en communicatie van onderzoek. - Advies toepassen 'gevoelige functies beleid'. 		<p>Beleid en Toezicht varend ontgassen.</p>	
<p>Licht</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Advisering bij opnemen lichtregels in het omgevingsplan. - Richtlijn lichthinder toepassen bij vergunningverlening, toezicht en handhaving en bij het toedelen van functies aan locaties. 					<p>Lichtreclame langs Rijkswegen??</p>

<p>Klimaatadaptatie</p>		<ul style="list-style-type: none"> - Hoogwaterveiligheid, droogte (natuurbrandrisico, zie: Natuur/Groen), extreem weer en energietransitie worden een apart nieuw onderdeel in IRV. - Advisering op het gebied van: <ul style="list-style-type: none"> - hoogwaterveiligheid (overstromingslocaties); - zelfredzaamheid populatie in gebied; - bereikbaarheid overstromingslocaties; - risicocommunicatie; - bouwen in overstromingsgebied (Veilig Bouwen); - (brand-) veilige isolatie bij gebouwen en bouwwerken; - uitval vitale voorzieningen. 	<ul style="list-style-type: none"> - Gezondheidskundige beoordeling en advies hittestress door hoge nachttemperatuur. - Advisering over maatregelen m.b.t. beperking hittestress. - Voorlichting over voorkomen hittestress. - Advisering over risico op vestiging en verspreiding van infectieziekten en andere ziekteverwekkers door klimaatverandering. 	<ul style="list-style-type: none"> - Wateroverlast: hinder- en risicobeperking. - Droogte: voldoende watervoorraad. - Hitte: tegengaan verdamping. 	<ul style="list-style-type: none"> - Herstructurering binnenstedelijk. - Uitleglocatie van meer dan 50 woningen, 2,5 ha bedrijventerrein, glastuinbouw >2,5 ha. 	
<p>Energietransitie en energiebesparing</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Vergunningverlening, toezicht en handhaving alternatieve energie-activiteiten. - Energiebesparingsmaatregelen bij bedrijven bij vergunningverlening en toezicht. - Toetsen van energieprestatie van gebouwen bij vergunningaanvragen (technische bouwactiviteit). 	<p>Nieuwe vormen van energie en het beperken van risico's hiervan (bijvoorbeeld: toepassingen met waterstof, elektrische oplaadplaatsen in parkeergarages, zonnevelden, buurtbatterijen).</p>	<p>Advisering en risicocommunicatie bij introductie nieuwe energiebronnen (bijvoorbeeld: windmolens, zonnevelden, buurtbatterijen, bodemwarmte, warmtepompen, biomassa, vergisting).</p>		<p>Windmolens en zonnevelden in relatie tot natuur.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Plaatsen van windturbines langs rijkswegen. - Waterkracht in Rijkswateren. - Thermische energie uit oppervlaktewater (Theo).
<p>Straling / Elektromagnetische velden</p>	<p>Adviseren bij omgevingsplanactiviteit.</p>		<p>Gezondheidskundige beoordeling en advies bij blootstelling aan EMV en radioactieve straling (bijvoorbeeld: hoog- en midden-spanning, transformatorhuisjes, zendmast mobiele telefonie, radarstations, nucleaire energie).</p>			
<p>Risico op ziekten</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Globale toetsing bij omgevingsvergunning veehouderijen. - Toezicht en handhaving natte koeltorens. 		<p>Beoordeling en advies ten aanzien van:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Intensieve veehouderij i.v.m. luchtweginfecties, allergieën en zoonose. - Natte koeltorens i.v.m. legionella. Identificeren bron en koppelen van legionella uitbraak aan bron en omgekeerd. - Microbiologische Laboratoria, vanaf Biosafety Level 2, i.v.m. verspreiding ziekten. - Adviseren over beperken risico's door andere ziekteverwekkers. 	<ul style="list-style-type: none"> - Water gerelateerd (zwemwater hier monitoren we, provincie bg, wij voeren uit). - Botulisme, zwemmersjeuk, blauwalg. 		

<p>Evenementen</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Geluid advies over voorschriften. - Advies op constructieve veiligheid. 	<ul style="list-style-type: none"> - Advisering op het gebied van ontwikkeling van vaste evenementenlocaties (IRV / Omgevingsveiligheid). - Advisering op evenementen: <ul style="list-style-type: none"> - bluswatervoorziening en bereikbaarheid; - brandveiligheid; - zelfredzaamheid zoals: ontvluchting en bezettingsgraad (Omgevingsveiligheid); - vanuit GHOR ook advisering op (medische) hulpverlening en (als verlengstuk GGD) over hygiëne; - multidisciplinaire advisering (politie, GHOR, crisisbeheersing). - Advisering op evenementen in gebouwen (Omgevingsveiligheid / Veilig Bouwen). - Toezicht op evenementenvergunning en brandveilig gebruik (toezicht en handhaving). 	<p>Beoordeling, advies en voorlichting ten aanzien van:</p> <ul style="list-style-type: none"> - gehoorschade door geluid; - geluidhinder omgeving bij evenementen; - zonverbranding; - voedselveiligheid; - hygiëne; - overige risico's (bijvoorbeeld mudruns, colorrun). 	<ul style="list-style-type: none"> - Sanitatie. - Afvalwater afvoer / aanbod naar de rwzi. 		
<p>Brandveiligheid</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Verkennen en begeleiden van een initiatief. - Omgevingsvergunning (bouwactiviteit, milieubelastende activiteit en omgevingsplanactiviteit). - Maatwerkvoorschrift. - Gelijkwaardigheidsbesluit. - Gebruiksmelding. - Melding milieubelastende activiteit. - Opslag van (brand)gevaarlijke stoffen. - Toezicht bij verkoop van vuurwerk. 	<p>Advisering en toezicht, onder andere in het kader van vergunningen en meldingen en in bestaande bouwwerken, met betrekking tot:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bouwkundige brandveiligheid; - veilige ontvluchting; - brandbeveiligingsinstallaties (beoordeling UPD's / vijf jaarlijkse actualisatie); - brandveilig gebruik en organisatorische maatregelen; - bereikbaarheid en bluswatervoorziening; - brandbestrijding; - opslag gevaarlijke stoffen en vuurwerk; - Publicatie Gevaarlijke Stoffen (PGS); - advisering (buiten)opslagen met niet-milieu brandgevaarlijke stoffen (afvalhout, palletopslag, kunstgrasmatten, etc.); - advisering over mba's; - voorlichting brandveiligheid. 	<ul style="list-style-type: none"> - Voorlichting risico op koolmonoxidevergiftiging. - Nazorg bij brand met depositie in de omgeving. 			

Bereikbaarheid hulpdiensten		<ul style="list-style-type: none"> - Detailadviesing op gebouwen, gebieden en evenementen: <ul style="list-style-type: none"> - nieuwbouw van gebouwen; - inrichting van gebieden; - inrichting van locaties; - (tijdelijke) wegafsluitingen en omleidingsroutes; - infrastructuur met aanzuigende werking (bijvoorbeeld stationsomgeving); - evenementen (grootschalig samenkomst) (Omgevingsveiligheid en Veilig Bouwen). - Advisering op bestaande situaties. 		<ul style="list-style-type: none"> - Advisering in relatie tot meerlaagse veiligheid / waterkeringen en buitendijkse locaties. - Calamiteiten en veiligheidsdiensten, vluchtroutes. 		
Bluswatervoorzieningen		<ul style="list-style-type: none"> - Omgevingsvergunning detailadviesing op plannen. - Advisering bestaande situatie. - Input/advies voor gemeentelijk bluswaterbeleid voorschriften omgevingsplan. 		<ul style="list-style-type: none"> - Bluswatervijvers. - Blusvoorziening Betuwelijn. - Omgaan met vervuild bluswater. - Voorraad bluswater (oppervlaktewater en grondwater) beschikbaar. 	In Natura2000 gebied.	
Verkeerveiligheid en bereikbaarheid		Verkeersaanzuigende werking van bepaalde activiteiten (IRV).	<ul style="list-style-type: none"> - Advisering veilige routes en bereikbaarheid voorzieningen voor kwetsbare groepen. - Adviesafstand tussen verkeersroutes en gevoelige functies. 		Wanneer het provinciale wegen betreft.	Rijkswegen.
Sociale veiligheid		Verwijzing naar politiekeurmerken, indien van toepassing (IRV).	Advisering over de juiste voorzieningen en veilige, aantrekkelijke ontmoetingsplekken ten behoeve van gezondheidsbevordering.			

III Wetartikelen

Wet publieke gezondheid, artikel 2

Het college van burgemeester en wethouders bevordert de totstandkoming en de continuïteit van en de samenhang binnen de publieke gezondheidszorg en de afstemming ervan met de curatieve gezondheidszorg en de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen.

Ter uitvoering van de in het eerste lid bedoelde taak draagt het college van burgemeester en wethouders in ieder geval zorg voor:

- *2c: het bewaken van gezondheidsaspecten in bestuurlijke beslissingen,*
- *2e: en het bevorderen van medisch milieukundige zorg.*

Besluit publieke gezondheid, artikel 2

In artikel 2, tweede lid, aanhef en onder e (bevorderen medisch milieukundige zorg), van de wet genoemde werkzaamheid omvat in ieder geval de volgende aspecten:

- *het signaleren van ongewenste situaties,*
- *het adviseren van de bevolking over risico's, inclusief gezondheidskundig advies over gevaarlijke stoffen, in het bijzonder bij rampen of dreiging van rampen,*
- *het beantwoorden van vragen uit de bevolking en het geven van voorlichting,*
- *het verrichten van onderzoek.*

Omgevingswet

Artikel 1.3 (maatschappelijke doelen van de wet)

Deze wet is, met het oog op duurzame ontwikkeling, de woonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu, gericht op het in onderlinge samenhang: a. bereiken en in stand houden van een veilige en **gezonde fysieke leefomgeving** en een goede omgevingskwaliteit, en b. doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften.

Artikel 2.1 lid 4

4. Bij de evenwichtige toedeling van functies aan locaties wordt in ieder geval rekening gehouden met het belang van het beschermen van de **gezondheid**.

Artikel 4.22 (rijksregels milieubelastende activiteiten)

1. De in artikel 4.3 bedoelde regels over milieubelastende activiteiten worden gesteld met het oog op:

- a. het waarborgen van de veiligheid,
- b. het beschermen van de **gezondheid**,
- c. het beschermen van het milieu, waaronder het beschermen van de kwaliteit van lucht, bodem en de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen, het zuinig gebruik van energie en grondstoffen en een doelmatig beheer van afvalstoffen.

2. De regels strekken er in ieder geval toe dat:

- a. alle passende preventieve maatregelen tegen verontreiniging worden getroffen,
- b. alle passende preventieve maatregelen ter bescherming van de gezondheid worden getroffen,
- c. de beste beschikbare technieken worden toegepast,
- d. geen significante verontreiniging wordt veroorzaakt,
- e. het ontstaan van afvalstoffen zo veel mogelijk wordt voorkomen en de ontstane afvalstoffen doelmatig worden beheerd,
- f. energie doelmatig wordt gebruikt,

- g. maatregelen worden getroffen om ongevallen te voorkomen en de gevolgen daarvan te beperken,
- h. bij de definitieve beëindiging van activiteiten maatregelen worden getroffen om significante nadelige gevolgen voor het milieu te voorkomen.

Artikel 5.32 (weigeren vergunning vanwege ernstige gezondheidsrisico's)

Het bevoegd gezag kan een omgevingsvergunning weigeren als naar zijn oordeel sprake is van bijzondere omstandigheden waardoor het verlenen van de vergunning zou leiden tot ernstige nadelige of mogelijk ernstige nadelige gevolgen voor de **gezondheid**.

Artikel 5.42 (invulling algemene maatregel van bestuur artikelen 5.39 en 5.40)

1. Als voor een activiteit als bedoeld in artikel 5.1 toepassing wordt gegeven aan artikel 5.39, onder a, of 5.40, eerste lid, onder a, of tweede lid, onder a, worden bij algemene maatregel van bestuur gevallen of gronden met hetzelfde oogmerk bepaald als het oogmerk waarmee op grond van artikel 5.18 regels voor die activiteit worden gesteld.
2. Als geval als bedoeld in artikel 5.39, onder a, waarin het bevoegd gezag de voorschriften van een omgevingsvergunning wijzigt, wordt in ieder geval aangewezen het geval waarin uit toepassing van artikel 5.38 is gebleken dat de nadelige gevolgen die de desbetreffende activiteit voor het milieu veroorzaakt:
 - a. gezien de ontwikkelingen van de technische mogelijkheden tot het beschermen van het milieu, verder kunnen worden beperkt, of
 - b. gezien de ontwikkelingen met betrekking tot de kwaliteit van het milieu, verder moeten worden beperkt.
3. Als geval als bedoeld in artikel 5.40, eerste lid, onder a, of tweede lid, onder a, wordt in ieder geval aangewezen het geval waarin de voorschriften van de omgevingsvergunning kunnen worden gewijzigd of de omgevingsvergunning kan worden ingetrokken, met het oog op het treffen van passende preventieve maatregelen ter bescherming van de **gezondheid**, bedoeld in artikel 4.22, tweede lid, onder b.

Besluit kwaliteit leefomgeving

Artikel 8.101. (specifieke gronden – bevoegdheid tot wijziging voorschriften omgevingsvergunning milieubelastende activiteit, lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of lozingsactiviteit op een zuiveringstechnisch werk)

Het bevoegd gezag kan de voorschriften van een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit, een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of een lozingsactiviteit op een zuiveringstechnisch werk in ieder geval wijzigen in verband met het treffen van passende preventieve maatregelen ter bescherming van de **gezondheid** als bedoeld in artikel 4.22, tweede lid, onder b, van de wet.

Artikel 8.102. (specifieke gronden – bevoegdheid tot intrekking omgevingsvergunning milieubelastende activiteit, lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of lozingsactiviteit op een zuiveringstechnisch werk)

1. Het bevoegd gezag kan een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit, een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of een lozingsactiviteit op een zuiveringstechnisch werk in ieder geval intrekken in verband met:
 - a. een doelmatig beheer van afvalstoffen; of
 - b. het niet treffen van passende preventieve maatregelen ter bescherming van de **gezondheid** als bedoeld in artikel 4.22, tweede lid, onder b, van de wet.
2. Het bevoegd gezag geeft alleen toepassing aan de intrekkingbevoegdheid als niet kan worden volstaan met wijziging van de voorschriften van de omgevingsvergunning.

Gelderland-Zuid

GGD Gelderland-Zuid

Postbus 1120, 6501 BC Nijmegen

E info@ggd gelderlandzuid.nl

I www.ggd gelderlandzuid.nl